

Jimmy Carter

Af Jonny Carstensen
Fotos: Birgitte Rødkær

med eller uden shorts

Der er langt fra Sydafrika og USA til HK Huset i Herning, men mediation er universel og kan bruges mellem stater, mellem ægtefæller, mellem børn og voksne, mellem sælger og køber og mellem arbejdsgivere og fagforeninger, og det er lige nøjagtig den filosofi, HK Herning fremover vil gå efter og derfor, den faglige afdeling er blevet undervist af Tina Monberg.

Tidligere amerikansk præsident har pludselig fået ny betydning for HK Herning – det har københavnsk, kvindelig advokat medvirket til.

Det var en af de brandhede dage i den forgangne sommer.

Klokken var ikke engang otte om morgenen, og termometret nærmede sig allerede de 20 grader, da HK Hernings informationsmedarbejder, Jan Ole Lund, var i røret.

"Du er nødt til at komme hen i HK Huset i dag og lave et interview. Vi har besøg af en virkelig kapacitet inden for mediation. Tina Monberg hedder hun, og hun er i gang med at undervise hele den faglige afdeling".

"Så kommer jeg altså i shorts. Det er for varmt med pænt tøj", blev der repliceret.

På vej i bilen begyndte spørgsmålene at melde sig.

"Mediation, hvad i al verden er det for en ting?"

Termometret nåede nu faretruende nær de 30 grader, og den svedende chauffør kom til at tænke på, om man egentlig kunne tillade sig at dukke op til et interview i shorts. Hvis nu de hav-

de insisteret på, at den stod på pænt og dermed varmt tøj. Hvad så?

Konflikten

- Så ville I have kurs mod en konflikt. HK Herning ville på sin side kræve, at du var ordentlig påklædt, fordi jeg ville forvente det. Du ville omvendt kræve, at du ikke skulle have pænt tøj på, fordi det er for varmt. Det kan I vælge at skændes om, og måske giver den ene part sig – måske den anden, men udfaldet vil under alle omstændigheder blive, at en af jer vinder og en taber, svarer Tina Monberg, da hun konfronteres med det hypotetiske spørgsmål.

Tina Monberg er uddannet advokat, psykoterapeut og mediator og er som sådan en af landets førende eksperter i konfliktløsning.

Konflikter og konfliktløsninger er lige nøjagtig, hvad mediation handler om. Det teoretiske udgangspunkt er at konflikter uanset om de resulterer i et kompromis via mægling altid vil ende med en situation, hvor én har vundet og én har tabt.

Tankegangen bag mediation er, at en konflikt skal løses gennem dialog og frem for alt samarbejde, hvor begge parter går fra hinanden som vindere efter en gensidig forståelse af hinandens behov.

Jimmy Carter

Mediation blev som begreb udviklet i præsident Jimmy Carters regeringstid i USA. Hans største triumf og bidrag til verdensfreden blev skabelsen af en varig fred mellem Israel og Ægypten.

På forhånd lignede forhandlingerne mellem Israels Menachem Begin og Ægyptens Anwar Sadat en umulig gordisk knude. Sadat ville have Sinaihalvøen, som Israel erobrede under seksdages-krigen i 1967, tilbage. Det ville Begin ikke gå med til af sikkerhedsgrunde. Intet arabisk land havde på det tidspunkt anerkendt Israel som stat. Via Jimmy Carters mellemkomst accepterede Sadat at oprette diplomatiske forbindelser med Israel og dermed anerkende landet, og så var jorden gødet for, at Israel kunne tilbagelevere Sinai til ægypterne igen. Forhandlingerne, der fandt sted i præsidentens sommerresidens i Camp David fik et så usædvanligt positivt udfald, at den amerikanske præsident bevilgede 100 mio. kr. til et forskningsprojekt, der skulle afdække, hvad der præcist havde gjort forskellen under de svære forhandlinger.

Forskningsprojektet blev gennemført på Harvard Law School, det juridiske fakultet på et af verdens mest berømte universiteter.

Mediation som redskab til konfliktløsning blev født, og der undervises i dag i disciplinen på Harvard, hvor en af eleverne har været Tina Monberg.

Sydafrika

Det seneste eksempel på en verdenspolitisk succes med mediation finder man i Sydafrika, hvor det sorte flertal ikke har brugt sin magt efter apartheid-regimets fald til at jage de skyldige, men i stedet har valgt at forsones sig med den uret, der er foregået, og har strakt en hånd frem mod de hvide ud fra en erkendelse af, at der er brug for dem. Det går forholdsvis godt i Sydafrika, men hos den nordlige nabo, Zimbabwe, går det mildest talt ad Pommern til. Her valgte man den stik modsatte strategi. Stort set samtlige hvide er jaget på porten.

Der er langt fra Sydafrika og USA til HK Huset i Herning, men mediation er universel og kan bruges mellem stater, mellem ægtefæller, mellem børn og voksne, mellem sælger og køber og mellem arbejdsgivere og fagforeninger, og det er lige nøjagtig den filosofi, HK Herning fremover vil gå efter.

Afdelingsformand Elsebeth Holm udtrykker det meget direkte:

Tina Monberg er i dag bosiddende i London, hvor hun er medlem af en lille task force på fem personer fra Rusland, Australien, England og altså Danmark. Denne lille gruppe vil forsøge at finde frem til en praktisk opskrift på løsning af internationale konflikter efter mediations-modellen.

- Mange fagforeninger bryster sig af, hvor mange penge de har fået ind gennem faglige sager. Vi vil meget hellere undgå sagerne, og det tror jeg på, vi kan opnå gennem mediation, siger hun.

To vindere

Grundlæggende indebærer mediation-tankegangen, at man bevæger sig væk fra en konkurrence-tankegang, der resulterer i vindere og tabere, og til en samarbejds-tankegang, hvor der efterlades to vindere.

Mediation er vel at mærke ikke langhåret teori. Det bruges i dag af mange virksomheder i deres værdigrundlag, og Tina Monberg kan finde mange eksempler på mediation-succeser.

- For mange år siden var landet befolket af jægere. Det var et farligt job, og jægerne var nødt til at samarbejde om jagten frem for at konkurrere om dyrene. Det gav alle mad på bordet. Alle var vindere. I nyere tid kan vi se på vore to, nye broer. Storebæltsbroen blev opført på traditionel vis efter et konkurrenceprincip. Der var flere dødsfald under projektet, som også blev stærkt forsinket. Under opførelsen af Øresundsbroen havde bygherren sammensat et tæt konsortium af virksomheder, som var indbyrdes forbundet i et tæt samarbejde. Der var ingen dødsfald, og projektet blev afleveret et halvt år før tid, fortæller hun.

Løsningen

Men hun løste vel egentlig aldrig problemet med de der shorts?

- Okay. Du vil gerne i shorts på grund af varmen – et fysiologisk behov. HK Herning vil gerne se dig i pænt tøj af hensyn til mig – behovet er anerkendelse og respekt. I har modsatrettede behov, men hør her. Afdelingen kunne fortælle mig, at når det nu er så varmt, så er det helt fint, at jeg kommer i meget afslappet påklædning. Så er vi lige. Afdelingen kunne også foreslå, at vi mødtes i et lokale med aircondition, hvor du kunne holde til at have det pæne tøj på. Så er der heller ikke noget problem. Vi får lavet det interview.

Kunne jeg ikke selv foreslå, at jeg lige lånte et rum at klæde om i, så jeg

Uenighed

Mediation er ikke ensbetydende med, at uenighed bandlyses. Tværtimod er uenighed befordrende for udviklingen i mange processer. Problemet opstår først, hvis uenigheden ender i en konflikt, hvor parterne går efter hinanden og ikke konfliktens løsning.

kun skulle have det pæne tøj, mens interviewet løb af stabelen?

- Nu er du ved at forstå det. Det her handler jo om, at begge parter lytter til hinandens behov og frem for alt bestræber sig på at opnå et resultat, som efterlader begge parter tilfredse.

På spørgsmålet, om man ikke kan være ligeglad med mediation, hvis man er den part, der har magten, svarer hun:

- Nej! Det magtbaserede system krakelerer jo netop på det tidspunkt, hvor magtforholdet ændres. Husker du Jugoslavien? Tito kunne holde sammen på landet via magt, men den dag han døde, brød talrige konflikter ud i lys lue, og vi kender alle de forfærdelige konsekvenser. Mediation er ikke et ad hoc tag-selv-bord. Det er en strategi og en filosofi, man skal følge, og den er bestemt ikke magtbaseret.

Mediation er ikke nogen bilateral ting. Akkurat som Jimmy Carter bragte Israel og Ægypten til en fælles, gensidig forståelse af hinandens behov, vil der være brug for en uddannet mediator i enhver konfliktsituation uanset, om det er en konflikt i ægteskabet eller mellem nationer.

Mere viden

Der findes masser af litteratur om mediation. Tina Monberg har selv bidraget med bøgerne "To vindere" og "Konfliktens redskaber". Senest har hun udgivet bogen "Konfliktåndterning". Den udkom den 11. august. På internettet kan man ligeledes finde et væld af dokumenter om emnet. Du kan bare søge efter mediation i Google eller en af de andre søgemaskiner på nettet.

Mediation

er vejen frem også for HK

Elsebeth Holm, afdelingsformand i HK Herning, ønsker, at tankegangen bag mediation skal strømme gennem hele afdelingen – til alles bedste.

Det er ikke tilfældigt, at hele HK Hernings faglige afdeling har gennemført et kursus i mediation med en af landets største eksperter på området, Tina Monberg, som underviser.

Mediation er nemlig vejen frem – også for HK, mener afdelingens formand, Elsebeth Holm. Hun oplyser, at afdelingen her fra august begynder at indføre tankegangen bag mediation i hele organisationen.

Det er flere år siden, hun selv, sammen med en række andre HK'ere, deltog i sit første mediations-kursus i forbundet, og hun mener, at tiden er kommet, hvor afdelingen afprøver denne form for konfliktløsning i en større skala.

- Grundlæggende er hele filosofien bag mediation, at enhver forhandling bør have to vindere, ikke alene sympatisk men også hensigtsmæssig. I fag-

bevægelsen har vi ofte brystet os af, at nu har vi vundet en sag, der gav så og så mange penge til et af vore medlemmer. På overfladen er det jo en god ting, men det kan sagtens dække over en ulykkelig situation for medlemmet, der ofte har mistet sit job. Jeg tror, at vi et langt stykke ad vejen kunne opnå større tilfredshed hos alle, hvis vi kunne forlige os med modparten gennem forhandling. Jeg vil kort og godt hellere have en god forhandling end vinde retssager, siger hun.

På spørgsmålet, om ikke HK så hurtigt vil blive opfattet som en vattet modpart, svarer hun:

- Der er nogle regler og nogle rettigheder på arbejdsmarkedet, man ikke sådan uden videre kan slække på. Reglerne skal naturligvis holdes, men det er jo ikke ensbetydende med, at man straks søger konflikten, hvis en regel overtrædes. Gennem mediation og forhandling kan man måske forklare modparten, hvordan sammenhængen er og dernæst søge en løsning. Det sker da også, at vore medlemmer har svært ved at forstå bestemte regler. Hvis du blot forklarer disse regler med, at sådan er reglerne bare, kan du nemt skabe frustrationer, men hvis du bruger lidt tid på at forklare reglerne, vil du oftest møde forståelse. Det handler jo dybest set om, at medlemmerne ønsker at blive set, hørt og forstået. Det bliver de ikke, hvis du bare slynger ud, at sådan er reglerne.

Elsebeth Holm mener, at afdelingens medarbejdere vil få en anden og mere positiv tilgang til kommunikationen med såvel arbejdsgivere som medlemmer gennem mediation.

Læs også artiklen "Jimmy Carter med eller uden shorts" side 8-9.

NYE OVERENSKOMSTER

Døgnkiosken, Aulum
Vestbyens Bageri, Ikast
Nyt Syn, Brande
Kiropraktisk Klinik, Herning

NYE TILLIDSREPRÆSENTANTER

Lotte Beier, Aulum-Haderup Kommune,
Birthe Smedegaard, RevalideringsCentret, Herning
Alex Sørensen, Sundheds IT-Herning Centralsygehus
Gitte Isen, TEKO

NYE SIKKERHEDSREPRÆSENTANTER

Tina Stilling - ABC Super, Videbæk
Vivian Jensen - ABC Super, Herning
Ann - Britt Pedersen - Herning Tømmergaard & Byggecenter
Kim Larsen - Dreislers Storkøb